יָכוֹל הָיִיתִי לוֹמַר שֶׁאַף מְצוֹרָע כֵּן – לֹא יקיף פאות ראשו, ואת הפסוק 'יְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ', יקיים בשאר שער הגוף המותר בגילוח, תַּלְמוּד לוֹמַר 'רֹאשׁוֹ' ללמד שעליו לגלח גם את פאות ראשו, משום העשה של תגלחת מצורע. ומכאן בנין אב לכל מקום שעשה דוחה לא תעשה.

וְתַנְיָא אִידָךְ – ברייתא אחרת, שדורשת את הפסוק הזה באופן שונה, 'רֹאשׁוֹ' מַה תַּלְמוּד לוֹמַר, לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר לִנְזִיר נָזִיר (במדבר ו ה), שבימי הנזירות 'תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ', וְיָכוֹל הָיִיתִי לומר שאַף נָזִיר שנעשה מְצוֹרָע ונרפא מצרעתו ועדיין הוא בתוך ימי נזירותו, דינו כֵּן, ולא יעביר תער על ראשו, תַּלְמוּד לוֹמַר 'רֹאשׁוֹ', ללמד שגם נזיר המוזהר על 'תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ', ועל 'גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ' (שם), אם נעשה מצורע יגלח את כל שערו וגם את שערות ראשו, לפי שעשה זה דוחה את איסור לא תעשה ועשה שבנזיר.

מַאי לָאו תַּנָּאֵי הִיא – האם לא נאמר שנחלקו הברייתות, לְמַאן דְּאָמַר מְנָזִיר – התנא של הברייתא השניה הלומד מ'ראשו' לדחות את הלאו ועשה שבנזיר, קָסָבַר הָקָפַת כָּל הָרֹאשׁ לֹא שְׁמָהּ הַקָּפָה, שלא אסרה התורה אלא כשמגלח את הפאות לבדן, ולכן במצורע שאינו נזיר לא הוצרכנו ללימוד מיוחד כדי להתירו, שהרי מגלח את כל הראש, וְלכן כִּי אָתָא קְרָא – כשבא הפסוק 'ראשו' ללמד שהעשה של תגלחת מצורע דוחה ציווים אחרים, אפשר להעמיד שיש בכחו לְמִידְחֵי [–לדחות] אֶת ציווי לֹא תַעֲשֶׂה של נזיר. וְאִידָךְ – והתנא של הברייתא הראשונה, סָבַר הָקָפַת כָּל הָרֹאשׁ שְׁמָהּ הַקָּפָה – גם הקפה כזו בכלל איסור 'לא תקיפו', וְלכן כִּי אָתָא קְרָא לְמִידְחֵי – כשבא הפסוק ללמד שהעשה של תגלחת מצורע דוחה ציווים אחרים, אין להעמידו אלא לדחיית 'לא תַקִּפוּ', שהוא ציווי של לָאו גְּרִידָא – שאין בנוסף לו איסורים אחרים, ולא להעמידו בנזיר מצורע, שבנוסף ללאו של 'תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ' יש גם עשה של 'גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ'.

דוחה הגמרא: אָמַר רָבָא, דִּכוּלֵּי עָלְמָא סוברים, הָקָפַת כָּל הָרֹאשׁ לֹא שְׁמָהּ הַקָּפָה, ולעולם גם לדעת הברייתא הראשונה אין צורך בלימוד מיוחד להתיר למצורע לגלח את כל הראש יחד, וְכִי אָתָא קְרָא – ומה שבא הפסוק ללמד בתיבת 'ראשו', הוא כדי להתיר גם כְּגוֹן שֶׁהִקִּיף תחילה את שער הפאות וּלְבַסּוֹף גִּילַּח את שאר שער ראשו, שהיה צד לומר שכיון שיכול לגלח תחילה את שאר שער ראשו ולא יעבור על הלאו, אין לו לגלח את שער הפאות בתחילה, וזה נלמד מהפסוק 'ראשו' שבֵּיוָן דְּאִילּוּ גַּלְּחֵיהּ בָּתְּחִלָּה וְיָמְנָא לֹא מִיחַיַּיב – שאם גילח את כל ראשו בבת אחת, אינו עובר בכך על שום איסור, לכן כִּי הִקִּיף לצורך מצוותו את פאותיו וּלְבַסּוֹף גִּילַּח את שאר ראשו, נַמִּי לֹא מִיחַיַּיב, משום שבכח העשה לדחות את הלאו ולהתירו לגלח בכל אופן שירצה.

מקשה הגמרא: וּמִי כָּתַב קְרָא הָכִי, כלומר, וכי דרך הכתוב להתיר דחיית איסורים ללא צורך והכרח, שמאחר שיכול לקיים את המצוה בדרך של היתר, דהיינו על ידי שיגלח את כל השערות בבת אחת, מדוע שיתיר לו הכתוב לגלח בדרך איסור, וְהָאֲמַר רֵישׁ לָקִישׁ, כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה שבאו יחד ואם תקיים אחד תעבור על השני, אִם אַתָּה יָכוֹל לְקַיֵּים אֶת שְׁנֵיהֶם, ולא לעבור על אף אחד מהם, מוּטָב לעשות כך ולא לדחות את האיסור, וְאִם לָאו, שאין אפשרות לקיים את המצוה אלא בדחיית האיסור, יָכוֹל עֲשֵׂה וְיִדָּחֶה אֶת לֹא תַעֲשֶׂה. ואם כן, אם סובר התנא של הברייתא הראשונה שהקפת כל הראש לא שמה הקפה, וממילא אפשר לקיים את העשה בדרך של היתר, ודאי שאין הלאו נדחה, ואסור לו להקיף ואחר כך לגלח.

אֶלָּא, דִּכוּלֵּי עָלְמָא – כולם סוברים הָקָפַת כָּל הָרֹאשׁ שְׁמָהּ הַקָּפָה, ויש צורך בפסוק מיוחד לדחות את הלאו של 'לא תקיפו', ולכך התנא של הברייתא הראשונה דורש זאת מ'ראשו'. וּמַאן דְּמוֹקִים לְקָרָא – ואילו התנא של הברייתא השניה, שמעמיד את 'ראשו' לְמִידְחֵי לֹא תַעֲשֶׂה וַעֲשֵׂה של נזיר שנצטרע, ודאי הרי זה מפני שיש לו מקור אחר ללמוד שעשה דוחה לא תעשה, ולא הוצרך 'ראשו' להתיר את גילוח הראש, ולכן העמיד שבא ללמד שגם עשה ולא תעשה ידחה, ומעתה יש לברר, לָאו גְּרִידָא שנדחה מפני עשה מְנָלַּיהּ – מנין לו, לֵילַף – לומד זאת מִ'נְּדִלִּים' שנאמר בפרשת ציצית, דְּאָמַר קְרָא (דברים כב יא) 'לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז', ובפסוק שלאחריו נאמר 'גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ', וְתַנְיָא – ושנינו בברייתא המבארת סמיכות פסוקים אלו, 'לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז צֶמֶר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּיו', הָא [–אבל] כדי לקיים מצות ציצית, 'גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ' מֻתָּר, הרי שבא עשה ודוחה איסור לא תעשה.

שואלת הגמרא: וּמַאן דְּמַפֵּיק לֵיהּ שעשה דוחה לא תעשה מִ'רֹאשׁוֹ', מַאי מַעֲמָא לֹא נַפְקָא לֵיהּ – מדוע אינו לומד זאת מִ'גְּדִלִים, ואת הפסוק 'ראשו' יעמיד לגילוח נזיר שדוחה גם לאו וגם עשה, כמו בברייתא השניה. משיבה הגמרא: אָמַר לָךְ תנא זה, הסמיכות של 'גְּדִלִים' לאיסור שעטנז, לְכִדְרָבָא הוּא דְּאָתָא – באה לדרשת רבא, דְּרָבָא רָמֵי – הקשה סתירה בדרשות הפסוקים, כְּתִיב (במדבר טו לח) 'וְנָתְנוּ עַל צִיצִת הַכָּנָף', ותיבת 'הכנף' מיותרת, שיודעים אנו היכן ליתן, שכבר נאמר בתחילת הפסוק 'וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם', אלא ללמד שחוטי הציצית צריכים להיות מִמִּין הַבָּנָף, כגון בבגד של משי יטילו פתילים ממשי בלבד, (וּפְתִיל תְּכֵלֶת יִנתן רק בבגד צמר). וּמאידך כְּתִיב (דברים כב יאיב) 'לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז צֶמֶר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּיו' 'גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ' עַל אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ', ודורשים את הסמיכות לומר שה'גְּדִלִים' יהיו מ'צֶמֶר וּפִשְׁתִּים' גם כשהטלית היא משל משי ושאר מינים, הָא כֵּיצַד נתרץ סתירה זו, אלא לומר לך, שפתילי צֶמֶר וּפִשְׁתִּים פּוֹטְרִים בֵּין בְּבגד העשוי מִמִּינָן, כגון פתילי צמר לבגד צמר, ופשתן לפשתן, וּבֵין שֶׁלֹּא בְּמִינָן, כגון פתילי צמר ופתילי פשתן לבגד משי, אבל פתילים של שָׁאר מִינִין, כגון שהם של משי, בְּמִינָן – בבגד משי פּוֹטְרִין, ואילו שֶׁלֹּא בְּמִינָן, כגון בבגד צמר, אֵין פּוֹטְרִין. ונמצא לפי דרך זו שאין ראיה מ'גְּדִלִים' שעשה דוחה לאו גרידא, וצריך לשם כך את היתור של 'ראשו'.

ממשיכה הגמרא ומבררת: וְהַאי תַּנָּא – והתנא של הברייתא הראשונה דְּמַפֵּיק לְרֹאשׁוֹ לְלָאו גְּרִידָא – שדורש את הפסוק 'ראשו' לדחיית לאו לחוד, מה שמצאנו דִּפְעמים אֲתֵי עֲשֵׂה וְדָחֵי אֶת הציווי שיש בו לֹא תַעֲשֶׂה וַעֲשֵׂה, מְנָלָן – מנין לומד זאת.

משיבה הגמרא: נַפְקָא לֵיהּ – לומד דין זה מִ'וְקָנוֹ' שנאמר בענין תגלחת המצורע, דְּתַנְיָא – ששנינו בברייתא הדורשת את הפסוק (ויקרא יד ט) 'וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זְקָנוֹ'. שואלת הברייתא, 'וְקָנוֹ' מַה תַּלְמוּד לוֹמַר – מדוע נזכר בפסוק, הרי כבר אמר 'יְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ', וזקנו בכלל, לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר בפרשת אמור (שם כא ה) 'וּפְאַת זְקָנָם לֹא יְגַלֵּחוּ', והיינו הכהנים, וְיָכוֹל הייתי לומר שאַף כֹּהֵן מְצוֹרָע שנתרפא מצרעתו דינו כֵּן, ולא יגלח זקנו, ואת הכתוב 'יְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ', יקיים בשאר שערו, תַּלְמוּד לוֹמַר 'וְקָנוֹ', ללמדנו שגם כהן המוזהר על לא תעשה של 'וּפְאַת זְקָנָם לֹא יְגַלֵּחוּ', ועל עשה של 'קְדֹשִׁים יִהְיוּ' (שם כא ו), אם נעשה מצורע, יגלח את כל שערו וגם את זקנו, לפי שהעשה הזה דוחה את איסור לא תעשה ועשה שבכהן, והוא הדין שדוחה לאו ועשה שבנזיר.

מקשה הגמרא: וּמַאן דְּמַפֵּיק לֵיהּ לִ'רֹאשׁוֹ' לַעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה – התנא של הברייתא השניה שלומד מהפסוק 'ראשו' לדחות לא תעשה ועשה שבנזיר, לֵילַף – ילמד זאת מִ'וְקָנוֹ'.

הגמרא תמהה על המקשן: וְלִימְעַמְּיךָ – לשיטתך בקושייתך שאפשר ללמוד מ'וקנו' שלגבי כהן העשה של מצורע דוחה גם את הלאו ועשה שבנזיר, אם כן איך תוכל לתרץ מה דְּקָיְימָא לָן בְּעָלְמָא – שמקובל בידינו בכל התורה,

דְּלֹא אָתֵי עֲשֵׂה וְדָחֵי אֶת לֹא תַּעֲשֶׂה וַעֲשֵׂה, לֵילַף – נלמד מִכֹּהֵן דְּדָחֵי.
אֶלָּא ודאי שִׁמְכֹּהֵן לֹא יָלְפִינַן – אין ללמוד לשאר מקומות, שכן מַה
לְּכֹהֵן שיש בו טעם מיוחד לדחיה, שֶׁכֵּן איסור זה לָאו שֶׁאֵינוֹ שָׁוֶה
בַּכֹּל הוא, שאינו אסור לכל, שנשים אינם מוזהרות בו ואף לא
בנות הכהנים ונשותיהם, ולפיכך קל הוא ובכח עשה לדחותו, מה
שאין כן בלאו ועשה רגילים הנוהגים הכל, ואם כן נָזִיר מִכֹּהֵן נַמִּי
לֹא יָלְיף – גם אין ללמוד לדחות לאו ועשה שבנזיר, שֶׁכֵּן יש
באיסור כהן קולא, שהוא לָאו שֶׁאֵינוֹ שָׁוֶה בַּכֹּל, ואילו איסורי נזיר
הם לאו השוה לכל שנוהגים בין באנשים ובין בנשים.
מקשה הגמרא: וּמַאן דְּמוֹקֵים לְהָאי 'רֹאשׁוֹ' בְּנָזִיר – התנא של
הברייתא השניה המעמיד את הייתור של 'ראשו' ללמדנו
שתגלחת מצורע דוחה את הלאו והעשה שבנזיר, לָמָּה לִי ייתור
מיוחד של 'וְקָנוֹ' לדחיית הלאו והעשה שבכהן, מדוע שלא נלמד
כהן מנזיר.
מתרצת הגמרא: מַיבָּעֵי לֵיהּ – נצרכת לו הדרשה של 'וְקָנוֹ'
לְכִדְתַנְיָא – ששנינו בברייתא [הובאה לעיל (ע"א)], 'וְקָנוֹ' מַה תַּלְמוּד
לוֹמַר – מדוע נזכר שיש לגלחו, הרי כבר נאמר 'יְגַלַּח אֶת כָּל
שְׂעָרוֹ', וזקנו בכלל, לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר בכהנים (ויקרא כא ה) 'וּפְאַת זְקָנָם לֹא
יְגַלֵּחוּ', יָכוֹל הייתי לומר שאף כֹּהֵן מְצוֹרָע שנתרפא מצרעתו דינו
כֵּן, ולא יגלח את זקנו, ואת הכתוב 'יְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ' יקיים
בשאר שערו, תַּלְמוּד לוֹמַר 'וְקָנוֹ' ללמד שאף כהן שנצטרע מְצוּוֶּה
לגלח זקנו. וּמָנָלַן דִּבְתַעַר – מניין לנו שתגלחתו של המצורע
מצותה בתער, דְּתַנְיָא בברייתא אחרת, לפי שנאמר בכהנים (ויקרא
כא ה) 'וּפְאַת זְקָנָם לֹא יְגַלֵּחוּ', יָכוֹל הייתי לומר שֶׁאַף אם גִּילְּחוֹ לפאת
זקנו בְּמִסְפָּרַיִם, שאינם גוזזים את השער מהשורש, יְהֵא חַיָּיב, שהרי
גם גילוח באופן זה בכלל גילוח, תַּלְמוּד לוֹמַר באיסור גילוח אצל
ישראל (ויקרא יט כז) 'וְלֹא תַשְׁחִית אֵת פְּאַת זְקָנֶךָ', ולשון השחתה
משמעותו שאינו משייר מן השער כלום, ולמדנו בגזירה שוה
(קידושין לה:), נאמר בישראל 'פְּאַת זְקָנֶךָ', ונאמר בכהנים 'וּפְאַת
זְקָנָם', מה אצל ישראל אינו אסור אלא בהשחתה, אף אצל כהנים
אינו אלא בהשחתה, אבל גילוח במספרים שאינו גוזז ומשחית את
השער מהשורש מותר. וְאִי לֹא תַּשְׁחִית – אם האיסור הוא לא
להשחית, יָכוֹל הייתי לומר שגם לְיקְטָן לשערות זקנו בְּמַלְקֵט
וּבְרְהִיטָנִי – כלים העשויים ליישר ולהחליק את הקרשים ואין
הדרך לגלח בהם, יהיה חַיָּיב, שהרי השחית את השער, תַּלְמוּד
לוֹמַר בכהנים, 'וּפְאַת זְקָנָם לֹא יְגַלֵּחוּ', בדבר שהמנהג והרגילות
לגלח בו, אֵיזוֹ גִילּוּחַ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ הַשְׁחָתָה – איזה כלי הדרך לגלח בו
והוא גם משחית את השער, הֱוֵי אוֹמֵר זֶה תַּעַר. וכיון שאיסור
השחתת זקן הוא בתער דווקא, על כן כאשר למדנו מִזְּקָנוֹ' שעשה
של תגלחת מצורע דוחה את לאו ועשה של כהן [כפי שביארה
הברייתא הראשונה], יודעים אנו מזה שמצות התגלחת של
מצורע אינה אלא בתער, שאם לא כן לא היה צורך לדחיה, כיון
שיכול לקיים את התגלחת במספרים או במלקט ורהיטני. ומכיון
שדין תער נלמד רק משום ש'וְקָנוֹ' בא ללמד לדחיית לאו ועשה
של כהן, לכן לא הזכיר התנא שאפשר ללמוד דחייה זו מנזיר.
מקשה הגמרא: וּמַאן דְּמַפֵּיק לֵיהּ לְהָאי רֹאשׁוֹ לְלָאו גְּרִידָא – לתנא
של הברייתא לעיל (נז:) המעמיד את ייתור 'ראשו' לסתם מצורע
שאינו נזיר, ללמדנו שתגלחת מצורע דוחה את איסור הקפת
הראש, לָמָּה לִי לְמִיכְתַּב רֹאשׁוֹ לדחיית איסור הקפה, וְלָמָּה לִי
לְמִיכְתַּב וְקָנוֹ לדחיית לאו ועשה של זקן כהנים, הלא די שיכתוב
רק את הייתור 'וְקָנוֹ' המלמדנו שתגלחת זקן מותרת אצל מצורע,
ומאחר ולא חילק הכתוב בין כהן לישראל ממילא מַשְׁמַע לְמִידְחֵי
לָאו גְּרִידָא שאצל ישראל, וּמַשְׁמַע גם לְמִידְחֵי לֹא תַּעֲשֶׂה וַעֲשֵׂה שיש
בגילוח זקן כהנים, שהרי שניהם נכללים במשמעות, ואין לפרש
הריבוי באחד יותר מחבירו, הֵילְכָךְ שָׁקוֹל הוּא – נמצא ששני
הלימודים שוים ושקולים זה לזה, וְיָבוֹאוּ – וילמדו שְׁנֵיהֶן, שכל
ששני לימודים משתמעים בשוה ממקרא אחד, שניהם נלמדים,
ולמה לי ייתור 'ראשו' לדחיית איסור הקפה.
מתרצת הגמרא: יש צורך בשני הפסוקים ואי אפשר ללמוד את
שניהם מריבוי אחד, משום שלדחיית לאו ועשה של כֹּהֵן מְנָזִיר לֹא
יָלְיף [–אי אפשר ללמדו], שיש לומר ששונה הדין בנזיר שֶׁכֵּן יָשְׁנוֹ
בְּשְׁאֵלָה – שיכול להשאל לחכם על נזירותו ויתיר לו את איסוריו,
ולפיכך הם נדחים מפני עשה, מה שאין כן בכהן אין יכול להשאל
על איסוריו. וכמו כן נָזִיר מִכֹּהֵן לֹא יָלְיף [–אי אפשר ללמדו], שֶׁכֵּן
איסור תגלחת זקן הוא לָאו שֶׁאֵינוֹ שָׁוֶה בַּכֹּל – שאינו אסור לכולם,
שנשים אינם מוזהרות בו, ולפיכך בכח עשה לדחותו, מה שאין כן
איסורי נזיר שנוהגים בכולם בשוה גם בנשים. מוסיפה הגמרא:
וּבְעָלְמָא לֹא יָלְפִינַן מִינַּייהוּ – זהו גם הטעם שאין לומדים מכהן
ומנזיר שעשה ידחה לאו ועשה בכל התורה, מִשּׁוּם דְּאִיכָּא לְמֵיפְרַךְ
– מפני שיש לפרוך הלימוד, כְּדְאָמְרַן – כפי שאמרנו עד כה,
שבנזיר יש קולא שישנו בשאלה, ובכהן יש קולא שאיסורו אינו
שוה בכל, מה שאין כן שאר האיסורים שבתורה:
כתוב בתורה (דברים כב ה) 'וְלֹא יִלְבַּשׁ גֶּבֶר שִׂמְלַת אִשָּׁה', ומבואר
בגמרא שהאיסור הוא לא רק בלבישת בגדי אשה, אלא גם
בעשיית שאר דברים בגופו המיוחדים לנשים. הגמרא מבררת את
גדרי האיסור: אָמַר רַב מֵיקַל – מגלח אָדָם שער כָּל גּוּפוֹ בְּתַעַר,
אפילו שער של בית השחי ובית הערוה, ואין בכך משום איסור
'לא ילבש'.
מקשה הגמרא: מֵיתִיבִי, שנינו בברייתא, הַמַּעֲבִיר שער בֵּית הַשָּׁחִי
וּבֵית הָעֲרָוָה, חֲרֵי זֶה לוֹקֶה משום 'לא ילבש'. הרי שאסור הדבר.
מתרצת הגמרא: הָא – הברייתא שאוסרת מדברת על גילוח בְּתַעַר
כדרך הנשים, וְהָא – רב שהתיר דיבר על גילוח בְּמִסְפָּרַיִם שאין
דרך הנשים לגלח בהם, ולכן אין בכך איסור.
מקשה הגמרא: וְהָא רַב נַמִּי בְּתַעַר קָאָמַר – והרי רב בדבריו הזכיר
במפורש 'בתער', שמותר לגלח בו. מתרצת הגמרא: כוונת רב
למספרים כָּעֵין תַּעַר, ולומר שאפילו באופן זה שגוזר סמוך לבשר
ודומה לגילוח בתער, כיון שנעשה במספרים ואין דרך הנשים בכך
מותר.
הגמרא מביאה דעה חולקת: אָמַר רַבִּי חִייָא בַּר אַבָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
הַמַּעֲבִיר את שער בֵּית הַשָּׁחִי וּבֵית הָעֲרָוָה, לוֹקֶה.
מקשה הגמרא: מֵיתִיבִי, שנינו בברייתא, הָעֲבָרַת שֵׂיעָר מגופו, כגון
של בית השחי או בית הערוה, אֵינָהּ אסורה מִדִּבְרֵי תּוֹרָה אֶלָּא
מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים – מדרבנן. ונקשה, שהרי על איסור מדרבנן אין עונש
מלקות ואיך אמר רבי יוחנן שלוקה. מתרצת הגמרא: מַאי לוֹקֶה
נַמִּי דְּקָאָמַר רבי יוחנן, מְדַרַבָּנָן – שמקבל מכת מרדות של רידוי
ותוכחה, שתיקנוה רבנן שלא יתרגל לעבור על דבריהם.